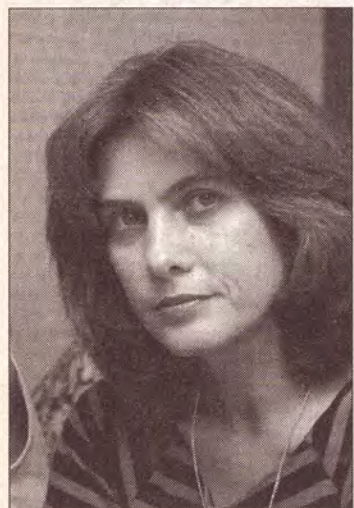

ПУЛЬС

Ірына
Красоўская
выступіла
ў Кангрэсе
ЗША

Супруга зніклага бізнесмена
Анатолія Красоўскага Ірына тры-
макла слова ў камітэце па міжна-
родных адносінах Кангрэса
ЗША. Там учора праходзілі ад-
крытыя слуханні па тэме «Правы
чалавека ў свеце: разгляд штаго-
давай справядлівасці Дзярждэпар-
тамента ЗША за 2003 год».

Разам з Красоўскай на слу-
ханых выступілі палітыкі і пра-
ваабаронцы з розных краін свету,
у тым ліку Лорн Крэйнер, па-
мочнік сакратара Бюро па дэма-
кратыі, правах чалавека і працы
Дзярждэпартамента ЗША, ты-
бецкая манашка і былы палітв'язь
Габрыэль Шумба і іншыя.

Пра што гаварыла Ірына
Красоўская, мы расказваем у
наступных нумарах «Народнай
волі».

Даша ПАЎЛОЎСКАЯ.

«За незалежную
Беларусь —
разам!»

Такі дэвіз выбраў сёння Усе-
беларускі нацыянальны аркамі-
тэт па святкаванні 86-й гадавіны
Беларускай Народнай Рэспублікі
(БНР). Гэтае святкае, што стала
дзім воль, адзначаецца 25 сакаві-
ка.

Як паведамілі БелаПАН у
прэс-службе Партыі БНФ, да
святкавання падрыхтаваныя вы-
явіла праграма. Так, 21 сакавіка
у Мінску, у офісе партыі, адкры-
лася выстава твораў Івонкі Сурві-
ла і Лёны Барадуліна. На 23 са-
кавіка запланаваны канцэрт
гістарычнай музыкі «Легенды
Вялікага Княства». А 25 сакавіка
у 17 гадзін распачнуцца гульні
на сталічнай плошчы Свабоды
каля гарадской ратушы. Да по-
мнікі Янку Купалу ўзлеўнікі гу-
льніняў у складуць кветкі, пасля
чаго ў Доме незарадана абдушча-
ць святыні канцэрт. У гэты ж дзень
прайдзе літаратурная вечарына ў
Доме літаратуры, акую рыхтуе
Вольга Патава.

Андрэй АЛЕКСАНДРОВІЧ.

Стаўка

Калі ў краіне кадраў не хпае,
Дык ставіць робіцца на Далама.
На Захадзе патраў ён агарод,
А зарас кінутае вась
на «хасодні фронт».

«Чакайце ўсе з размысленай тэмай»
— Вікторыя ципер не за гарамі.

Мікола ШАФАРЭНКА.

Народная воля

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...

Якуб КОЛАС

Надвор'е

У Мінску сёння ўдзень чакаецца — 3...-1, сонечна, уначы — 6...-4, без ападкаў; у Брэсце ўдзень — 1...+1, уначы — 3...-1, на працягу сутак — без ападкаў; у Гродне ўдзень — 4...+1, сонечна, уначы — 5...-3, без ападкаў; у Віцебску ўдзень — 4...+2, сонечна, уначы — 6...-3, без ападкаў; у Гомелі ўдзень — 2...0, сонечна, уначы — 7...-5, без ападкаў; у Магілёве ўдзень — 3...-1, уначы — 7...-5, без ападкаў.

www.meteo.by

Пейдзінгавую связь
рэдакцыі забеспечвае
МОБИКОМ
пейдзінг-система
(017) 222-46-51
(017) 222-46-52

ІЗ ПЕРВЫХ УСТ

«Я не баран, жывучы для того, чтобы пощипывать травку»

Диалог писателя, автора политического бестселлера «Дураки» Евгения Будиаса и генерала, депутата Палаты представителей, лидера парламентской группы «Республика» Валерия Фролова

«Про вас, генерал, всем интересно»

— Валерий Дмитриевич, в прессе как-то нечаянно прозвучало, что я активно участвую в вашей предвыборной кампании, причем в президентской. И даже состою в вашем штабе. Прозвучало, мягко говоря, преждевременно.

Во-первых, я совсем не политик, хотя когда-то во многом участвовал и даже пробовался в Верховный Совет, столкнувшись во втором туре с Филаретом, о чем, как мне кажется, мы оба долго жалели. И я, и Филарет...

— То есть вы как бы отменяетесь?

— Так ведь никакого штаба, насколько я знаю, у вас еще нет. Это во-вторых. И состоять пока не в чем. Есть коллеги по парламентской группе «Республика», из которых только Владимир Парфенович и Сергей Скреба можно однозначно причислить к вашим единомышленникам.

Есть сотоварищи по движению «За достойную жизнь», среди которых известный политик и опытный международник Михаил Маринич и председатель Рады интеллигенции Владимир Колас. Есть в числе ваших соратников пламенная правозащитница, преданная вам Татьяна Протоко, числится в них и опытный политический стратег, известный общественный деятель Геннадий Грушевой. Есть при вас и достаточно неустойчивая компания консултантов и аналитиков, людей ярких, незаурядных, отчего не вполне способных договориться и с вами, и между собой...

— Договоримся. Не все сразу. И штаб сформируем, когда придем. Но я уже успел узнать: здесь — не в армии, где, коль ты начальник, пусть и не самый умный, никто против тебя и не пикнет. Тут у каждого свой ум, свое мнение.

— А третьих, несмотря на то, что под вами знамена люди почему-то тянутся, я никогда не слышал от вас лично заявления о намерении стать президентом.

— Заявить я вам это и сейчас могу. Намерения — дело нехитрое. Вы ведь сами говорили, что чудиков тридцать в вас в своих намерениях уже признавались. Во-первых, в том, что прорвется. Кто примет?

— Вот меня друзья и достают расспросами. Всем интересно, что это за генерал, который хочет стать майором — кажется, у нашего президента именно такое воиновое звание? Хотя звезда на погонах у него последнее маршальское...

— Думаю, что вашим друзьям не про меня интересно. Просто люди поняли, что пока общество не будет предъявлять реальную альтернативу Лукашенко, никаким перемен у нас не произойдет. Ведь что такое парламентские выборы? Профанация. Кто, кроме штатных политиков и авантюристов, в них верит? А как сломать это общее неверие? Только немедленно! Я всю работу с парламентскими выборами называю на их продвижение, как на стержень. Ведь всех только и занимают два вопроса: «Когда?» и «Кто?»... Вот и присматриваются. В том числе и ко мне.

— Но ни вашей немногочисленности, ни о вас немного знаю. А о намерениях — вообще ничего, кроме безумного, на мой взгляд,

намерения створиться о сотрудничестве с экс-министром Виталием Леоновым, что, несомненно, похоронит все остальные намерения.

— Вы меня не подкалываете. Или это для разминки? Чем вам не нравится Леонов?

— Хотя бы тем, какую партийно-бюрократическую интригу он выстроил в истории с единым кандидатом на прошлых президентских выборах. Да и тем, как он пришел в оппозицию. С поста прибалтийского к Лукашенко министра — через отставку... Так у нас скоро и Журавкова возглавит оппозицию. А за парад станет отвечать Рыбаков. Сразу после отбытия срока...

— Про пост министра не будем. Я тоже не с улички: был генералом, потом депутатом...

— Вот об этом и поговорим.

«Предатели парадом не командуют»

— Как с человеком, с детства много читавшим, начнем с литературы. Валерий Дмитриевич, читали ли вы книгу про Александра Лукашенко, нет не последнюю «Случайный президент», а «Нашествие»?

— Разумеется.

— А где вы ее взяли?

— Там же, где и ваших «Дураков». Ходит по рукам. Запрет — это реклама... Да и на вокзале продается.

— Что-то на вокзале я не видел.

— Но на том вокзале не видел. Давно в Москве не были. Там я ее купил.

— Понял... Ну и как впечатление?

— Грубо говоря, не сильно художественное. Но хотело бы сказать: иногда и кажется бездоказательным... Слишком уж круто.

— И все?

— Что-то все, о чем вы подумали? А я от вас хотел услышать про другое. Ведь выход таких книг должен был вызвать немедленный взрыв. Как минимум с двух сторон, я уж про нашу союзовскую общность не говорю. Там же вопиющие факты! Как могут КГБ и прокуратура не реагировать? И как может не реагировать сам главный герой? Такие страшные обвинения! А у нас только на «БДГ» наехали, когда так резко нападками.

— Ну да. Или герои книги сажают. Или автор, за клевету и нанесение морального вреда при исполнении...

— Но тогда почему же вы сами пропустили оскорбительное, тем более для генерала, публицику и «Образователя», где некая Ирина Миронова прямо обвиняет вас в предательстве? Говорю о том, что в парламент вы шли с помощью Администрации и под лозунгами поддержки политик-Лукашенко.

— Собака лает — караван идет... Вот видите, уже и совсем не оппозиционная газета не скрывает, что администрация у нас главный выборщик.

— Но предатели ведь и действительно парадом не командуют. Об этом в ходе вашей избирательной кампании будет много говорить... Можно сколько угодно отмазываться, но вопрос остается. Благополучный генерал, административная поддержка и взрыв...

— Благополучным генералом

я никогда не слыл. И хотя шесть лет командовал самым крупным в стране армейским корпусом, положенного по штату звания так и не получил: для президента был слишком неудобным. А Администрация тоже давайте не будем стричь под одну гребенку. Депутатом стать мне помог Дед, как близкие друзья звали пропенского губернатора Александра Дубко.

Перед выборами встретились. «Дед, я там хоть в списках остался?» — спрашиваю. «Слушай, такой неприятный разговор из-за тебя с Батькой состоялся. Знаю, кричишь, я этого генерала! Но он дурацкий вопрос задает в резкой форме, то бумагу пишет, как армия обустроит. Прийдет в парламент — мы с ним нахлебемся». Дубко его и заверил: мол, будет генерал под моим контролем. А мне говорит: «Или, Валера, может, что там и поправим». Очень его тяготила вся эта туснятина, что творится в стране. Мы ведь близко дружили. И я перед ним чист. И на молу его — он рядом с моей женой похоронен — прихожу с чистой совестью... Ну а под лозунгами Лукашенко я в парламент не шел. Хотя и можно бы. Лозунги-то многообещающие.

— Но это, положим, никак не подходит. Жалостливый генерал — это же неонесенс...

— Ничего. Генералов женщины за друзей любят.

— За что женщины любят писателя, я знаю. А офицеров — за что? Не за лампасы же?

— Думаю, за мужественность, за то, что защитник, опора

борьбе в тяжелом весе Александр Иванович, по легенде, он единственный спортсмен в мире, никогда не знавший поражения...

— А с Александром Медведем? Он ведь ему, кажется, уступил?

— Нет, в последней схватке он Медведев положил на лопатки и на ухо шепнул: «Ну а теперь, Сампа, давай ты...» И ушел из спорта непобежденным. Так вот Иванович со мной как-то поделился своим «производственным» секретом: «Главное — войти с соперником в контакт, понять его, почувствовать. И тогда он — мой». Вы, как генерал, не можете не понимать, насколько важно уважать противника, понимать его достоинства. Как опасно здесь шапкозакладничество. А у нас от многих «смельчаков» только и слышишь, какой Лукашенко слабый...

— Нет, Лукашенко не на шутку силен. Есть чему завидовать, хвалить и чему поучиться. Ну, а как крайнему попусту и мастеру интриговать ему у нас в политике вообще нет равных. Или, скажем, по умению точно возмещать на разные категории, по умению найти подход. Это касается далеко не только пенсионеров. Вон как ему симпатизирует женская часть электората!

— А почему?

— Думаю, из-за детства... У Александра Григорьевича оно было тяжелое. Безотцовщина. А женщины сиротам сострадают. И жена вот осталась жить в деревне — опять повод для сочувствия. Вот вам и голоса почитальщицы. Без всяких приписок...

— Но это, положим, никак не подходит. Жалостливый генерал — это же неонесенс...

— Ничего. Генералов женщины за друзей любят.

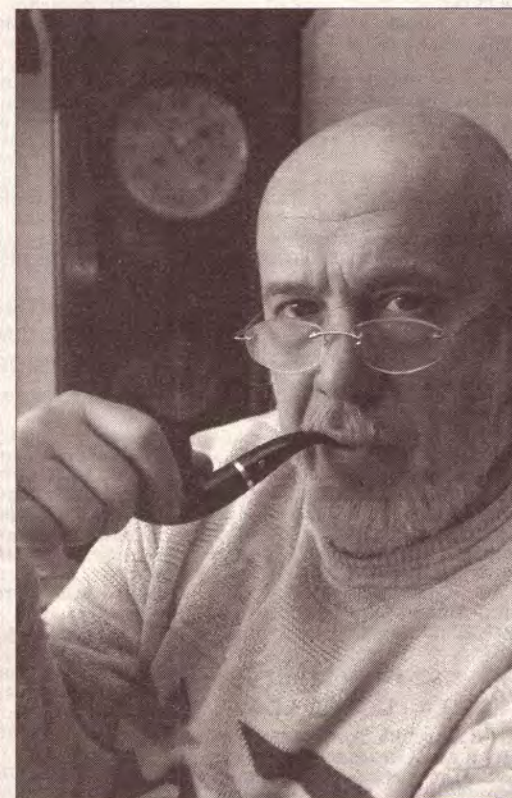
— За что женщины любят писателя, я знаю. А офицеров — за что? Не за лампасы же?

— Думаю, за мужественность, за то, что защитник, опора

борьбе в тяжелом весе Александр Иванович, по легенде, он единственный спортсмен в мире, никогда не знавший поражения...

— А с Александром Медведем? Он ведь ему, кажется, уступил?

— Нет, в последней схватке он Медведев положил на лопатки и на ухо шепнул: «Ну а теперь, Сампа, давай ты...» И ушел из спорта непобежденным. Так вот Иванович со мной как-то поделился своим «производственным» секретом: «Главное — войти с соперником в контакт, понять его, почувствовать. И тогда он — мой». Вы, как генерал, не можете не понимать, насколько важно уважать противника, понимать его достоинства. Как опасно здесь шапкозакладничество. А у нас от многих «смельчаков» только и слышишь, какой Лукашенко слабый...

— когда и по гарнизонам за ним не страшно, от самого Уссурийска до Гродно... А еще — за честь и достоинство, чем испокон веков славно офицерство. Сколько нашу армию ни старались принизить, как по нам ни топтались, но уважение к человеку в форме в народе неискоренимо. Недаром 23 февраля у нас из праздников уступает только 8-му марта. И, опять же, Дню Победы...

— Вы мне вот что скажите... Нет, сначала вы мне скажите, почему вы думаете, что моим противником на будущих президентских выборах будет обязательно Лукашенко? Вы что, уверены, что ему дадут «третий срок»?

— А вы что, сомневаетесь?

— Убежден, что никакого третьего срока не будет. И людям надоело: двенадцать лет — это же огромный отрезок жизни, и мировая общественность — от России до Америки — вмешается, не позволит. Да он и сам не захочет. Столько всего натворено... Я уверен, что он о многом жалеет; пришлось бы снова начинать — на верняка многие бы делал не так...

— Как вы имеете в виду?

— Тот же Тозиш, например...

— Анатолий Афанасьевич? Это, пожалуй, и действительно вполне серьезно. Кроме всего — он тоже генерал, правда, по другому ведомству...

— Мы с ним на динприме как-то разговорились. Моего общего. Человек, думаю, и впрямь искренне и бескорыстно озабочен государственными интересами. Может, только излишне подчинен, хотя тут еще неизвестно: достоинство это или недостаток...

— Как это неизвестно? Это в

системе-то, которую сумел построить Лукашенко за десять лет, пока у власти? При этой его вертикали управления, которой любой властный руководитель завидует? Говорят, даже Путин в этом ему подражает. В умении всех загнать под себя, всех строить...

— Никому Путин не подражает. Мне вообще кажется, что нашего вождя он в упор не замечает.

— И спосит все наскоки, все грубо?

— До поры... А Путин очень даже самостоятелен — в своем строительстве «демократическо-го централизма». И, наверное, он прав. Похоже, что в России иначе и нельзя. Без строгой централизованной власти и строго «управляемой демократии». И еще долго будет нельзя — с их бесшабашным беспределом, неважно в хорошем смысле или в плохом.

— А у нас можно? Без «твердой руки»?

— Думаю, что у нас — да. Мне даже по службе, особенно когда в Гродно корпусом командовал, железная рука была не нужна. Белорусы — спокойный, сдержанный и вполне дисциплинированный народ, если с ними по уму. Вообще, мне кажется, Беларусь гораздо больше России предрасположена к спокойной, расудительной, неспешной демократии...

«Главное, чтобы в команде»

— Валерий Дмитриевич, а сами вы откуда родом?

— Родился в Мінске, но вырос у бабушки в деревне. Под Марьиной Горкой.

— Вот вы сказали, что достаточно многое определяет...

— Конечно, определяет. Когда денег на кино не было — жили-то бедно, — тройку яиц сдаль в магазин, на билет и хватало. Или на денешку. Потом, правда, приспособился в кино с одеялом ходить...

— Это зачем?

— В клубе окна надо было зашевать. Так тех, кто одеяло приносил, бесплатно пропускали. Воспитывали предпринимательство. Кино для нас тогда — это все, телевизоров ведь еще не было.

— А книги?

— Книжки — это уже потом, уже в городе. У нас в соседях была интеллигентная еврейская семья, у них много книг на полках стояло... У них и к чтению пристрастился. Начал с Майн Рида, потом поэма, пока все не пересчитал... Такой дурной был, что в читальном зал бегал вместо футбола. Хотя потом и за «Торпедо» играл...

— Почему за «Торпедо»?

— Я же автозаводчик, жли там; когда подрост, пошел в забойщики...

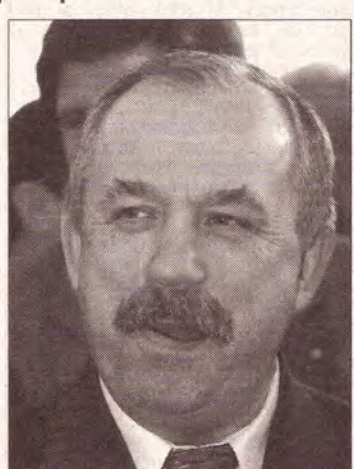
— И все же, что из детства по-настоящему запало так, чтобы на всю жизнь?

— Как плавать учили, еще в деревне. У нас там озеро, вода прозрачная, пятнашку бросишь — на дне блестит. А глубина метра два. Я уже умел немного барахтаться, а тут пашаны, что постарше, плавают, ныряют, подражают. Сидел, сидел и с разгону... Ну, все, думаю, крапты, но пыхчу, выгребая, как колесный пароход. Потом чуть очу-

— (Окончание на 2-й стр.)

ЗАКУЛИСЬ

Долголев покинул Брест...

Вырвался...

нае факты нарушений со стороны руководящих работников Брестской области, в том числе якобы и некоторых заместителей Долголева. Однако в день назначения Сумара «губернатором» Брестской области от этих правонарушений почему-то не было сказано ни слова.

Кстати, Константин Сумар действительно неплохо знает Брестчину. В свое время он был избран в Верховный Совет, работая именно в Брестской области. Однако обрадовало Константина Андрияшину данное назначение или огорчило — точно неизвестно. Скорее, последнее.

Экс-сотрудник Администрации президента Александр Федута в интервью Радио «Свабода» на вопрос, почему Долголев не отправился вслед за Журавковой, ответил так: «Посадить можно любого. Но если Журавкова воспринималась всеми как аллигатор, с которым невозможно договориться, то Долголев на посту «губернатора» получил кличку Долгой на контрасте со своим предшественником Злобаем, не отбавляя чужого бизнеса, не боролся за передел собственности. Он просто исполнял функции, возложенные на него. Другое дело, что

Не грустите, Андрей, Брестчина Вас ждала...

«губернатор» области — это «го-сударев служба» — у управляющий делами президента (как сообщила «Народная воля», кандидатом Долголева тоже рассматривался на этот пост. — М.В.) — самостоятельный черк. На этом фоне назначение господина Лавренкова, человека, который не имеет корней в политической

элите национального уровня и лично известен только президенту, удовлетворяет нашу руководящую группу значительно больше, чем Василий Долголев — человек с определенным политическим лицом».

Многие политики убеждены, что от присутствия Долголева в Москве отношения Беларуси и России совершенно не изменятся. Маловероятно, что Долголев может реально на что-то повлиять. Тем более в России. Те люди, с которыми он когда-то общался в Белокаменной, уже далеко.

«Даже если в Москве очутится Зенон Пазиш, это мало на что повлияет», — рассуждает Федута. — Внешнюю политику определяет только один человек — тот, кто является президентом. Точно так же, как и политику окончательно Беларусь определяет только президент России. Я не думаю, что мнение Долголева или любого другого, кто отвечает за это направление с белорусской стороны, могло бы повлиять на господ Лукашенко и Путина».

Марина ВИШНЕВСКАЯ.

БЕЗ КОММЕНТАРИЕВ

Неопределившийся Василевич

Председатель Конституционного суда Беларуси Григорий Василевич пока не готов ответить на вопрос: «Вы «за» продление срока президентских полномочий или «против»?»

Не более двух сроков...

На пресс-конференции, посвященной 10-летию принятия Конституции Беларуси, Григорий Василевич спросил, что лично он думает по поводу продления срока президентских полномочий и разделяет ли он мнение отдельных бывших высокопоставленных чиновников о том, что очерченная попытка изменить Конституцию — это мощный источник нестабильности в стране.

— Начну с того, что 27-я Статья Конституции говорит, что можно не свидетельствовать против самого себя, — сказал Василевич. — Мне действительно ничего неизвестно о якобы готовящихся референдуме и о вынесении на него вопроса о продлении срока президентских полномочий.

Разувель на пост президента Америки избирался четырежды. Четвертый срок он не отработал. После этого были внесены поправки в Конституцию США, и президентский срок был ограничен двумя сроками. У нас в Конституции написано: «Одно и то же

лицо может быть президентом не более двух сроков подряд». Потому что разные могли быть моменты, не знаю, плюсы или минусы...

С правовой точки зрения это вопрос решаемый. Статья Конституции может быть скорректирована только путем народного голосования. Для того, чтобы ее изменить, необходимо проведение народного голосования. Народ, голосуя, может высказать свое иное отношение... Но это вопросы больше политического свойства, характера... Надо это делать или нет — это уже политики должны определять. Наверное, и глава государства тоже будет определять.

— Позвольте небольшое уточнение: Вы сами как гражданин и человек «за» продление срока президентских полномочий или «против»? Вы ведь тоже — народ...

— Ответ так пока я не готов ответить на этот вопрос.

Марина КОКТЫШ.
Фото ByMedia.net

ЧТО ПРОИСХОДИТ В МИРЕ

Во Вьетнаме Як-52 врезался в жилой дом

Самолет Як-52 ВВС Вьетнама врезался в один из жилых домов в провинции Каньхоа. В результате происшествия погибла пожилая женщина, находившаяся в доме, ее двухлетняя внучка получила ранения. Двое пилотов, находившихся в самолете российского производства, сумели катапультироваться. Перед падением самолет выполнял полет на низкой высоте над жилым районом. Як-52 — двухместный учебно-тренировочный спортивный самолет, предназначенный для первоначального обучения и тренировок пилотов. Производится с 1979 года.

Взрыв в здании мasonicкой ложи устроили два террориста-смертника

По уточненным данным, в результате взрыва в здании мasonicкой ложи в Стамбуле погибли два человека, шестеро получили ранения. Как сообщили представители турецкой полиции, взрыв организовали два террориста-смертника. Один из них погиб, привел в действие взрывное устройство. Кроме него, от полученных ранений скончался официант, работавший в здании, где размещалась мasonicкая ложа. Ранее сообщалось, что в результате взрыва погибли как минимум три человека. Второй террорист, по предварительным данным, получил ранения и доставлен в местную больницу.

Напомним, что в 2003 году в столице Турции произошли взрывы в двух синагогах, около зданий консульства Великобритании и British bank, в результате которых погибли 62 человека. По делу о расследовании этих взрывов турецкие спецслужбы арестовали 69 человек.

Латвийский Сейм утвердил новое правительство страны

Латвийский Сейм утвердил новый состав правительства страны, в которое впервые за последние 10 лет не вошли крайние националисты. За новое правительство проголосовали 56 депутатов парламента Латвии, против — 33. Должность премьер-министра получил представитель Союза зеленых и крестьян (СЗК) Индулис Эмисис, он будет также исполнять обязанности министра здравоохранения страны. Пост вице-премьера занял Айнар Шлесерс, который будет совмещать его с работой в качестве исполняющего обязанности министра обороны. Министром обороны стал представитель Первой партии Латвии (ППЛ) Атис Слактерис.

Утвержденное Сеймом правительство Индулиса Эмисиса стало 11-м по счету со времени восстановления независимости Латвии. Предыдущее правительство, которое состояло из представителей правых: партии "Новое время", СЗК, ППЛ и объединения "Отчизне и Свободе"/ДННЛ, возглавлял премьер-министр Эйнар Репше. 5 февраля 2004 года после выхода ППЛ из правящей коалиции Репше объявил об отставке своего правительства.

Генпрокурору США удалили желчный пузырь

Генпрокурору США Джону Эшкрофту была проведена операция по удалению желчного пузыря. Напомним, что Эшкрофт в пятницу был госпитализирован в клинику Университета Джорджа Вашингтона с острым приступом панкреатита. Операция прошла успешно, однако Эшкрофту может оставаться в больнице еще четыре-пять дней, заявил лечащий врач генпрокурора Брюс Эббелл.

Аргентина избежала дефолта

Аргентина согласилась выплатить 3 млрд. 100 млн. долларов в счет погашения своего долга Международному валютному фонду. Аргентина таким образом избежала дефолта в самую последнюю минуту, поскольку крайний срок выплаты долга истек во вторник. Президент Аргентины Нестор Киринер последние часы перед выплатой провел в консультациях со своими чиновниками. Параллельно велась и переговоры с МВФ.

В ответ МВФ пообещал одобрить экономические реформы в Аргентине, открыв таким образом Буэнос-Айресу путь ко второй части кредита, который он согласился дать в прошлом сентябре.

МВФ выдвигает свои требования: он хочет от Аргентины новых уступок частным иностранным кредиторам. Эти кредиторы при поддержке МВФ пытаются вернуть какую-то часть из тех 100 млрд., что они потеряли в результате экономического кризиса в Аргентине в 2001 году.

Переговоры осложняются и политическими соображениями. Нестор Киринер очень популярен в Аргентине из-за его жесткой линии в отношениях с МВФ.

В Бразилии бастуют элитные полицейские

Правительство Бразилии, пришедшее к власти в прошлом году, ждет первая забастовка работников государственного сектора. Прекратили работать федеральные полицейские.

Они собираются продолжить забастовку до тех пор, пока не будут удовлетворены их требования в области заработной платы. Но власти утверждают, что денег для увеличения зарплат полицейских просто нет. Федеральные полицейские — элитных подразделений — в Бразилии всего около 8 тысяч.

Они занимаются патрулированием государственной границы и борьбой с организованной преступностью. Представители профсоюзов заявляют, что требуемое увеличение зарплат не более чем 80% должно было произойти в соответствии с изменениями закона, принятыми в 1996 году.

Забастовка полицейских станет серьезным испытанием для правительства левого толка и президента страны Инасио Лулы да Силвы, который сам в прошлом был активным деятелем профсоюзов.

Убийцу Анны Линд признали виновным

Убийца министра иностранных дел Швеции Анны Линд этнический серб Михайло Михайлович не страдает серьезными психическими расстройствами и вполне может отвечать за свои действия. Психиатрическая экспертиза установила, что в момент убийства он понимал, что делает. Экспертиза была проведена в январе этого года. Процесс, на котором суду предстоит вынести ему наказание в виде принудительного лечения или тюремного заключения, завершится на следующей неделе. Как ожидается, процесс не займет много времени, и приговор вынесут вскоре после его начала. Прокурор Анита Блиндберг потребовала для обвиняемого высшей меры — пожизненного тюремного заключения, однако адвокаты Михайловича продолжают настаивать на том, что совершить преступление ему приказали "таинственные голоса в голове". Еще одним аргументом защиты является курс лечения от шизофрении, который серб проходил в прошлом году.

Выводы психиатров стали ключевым пунктом обвинения. От них зависели не только срок тюремного заключения Михайловича, но и место, в котором он будет его отбывать — тюрьма или психиатрическая лечебница.

Михайло Михайлович напал на Анну Линд 10 сентября, когда она делала покупки в одном из стоковых торговых центров. Он нанес ей несколько ударов ножом. Линд получила ранения в руку, грудь и живот и на следующий день скончалась в больнице. Полиция арестовала серба благодаря снимкам, сделанным камерами наблюдения службы безопасности супермаркета.

«Вашингтонский снайпер» приговорен к смертной казни

Окружная судья приговорила старшего из «вашингтонских снайперов» Джона Аллена Мухаммада к смертной казни. Таким образом судья выполнила рекомендацию суда присяжных, который в ноябре прошлого года признал Мухаммада виновным в убийстве. Казнь «снайпера» назначена на 17 ноября, однако эта дата, по всей вероятности, будет пересмотрена, чтобы дать время для рассмотрения апелляции. Мухаммад не признал свою вину. Его адвокаты настаивали на смягчении наказания, ссылаясь на несоответствие приговоров Мухаммаду и его сообщнику Ли Бойду Малво. В конце декабря прошлого года суд присяжных признал Малво виновным в убийстве и приговорил его к пожизненному заключению без права на помилование. Окончательное решение по его делу будет оглашено в среду. Ожидается, что судья подтвердит вердикт присяжных.

Джон Аллен Мухаммад был признан виновным в убийстве 53-летнего Дина Майерса и еще по трем статьям — терроризм, преступный створ и незаконное хранение оружия. Обвинение в терроризме стало возможным на основании нового закона, принятого после 11 сентября 2001 года. Присяжные согласились с обвинителями, считающими, что Мухаммад пытался терроризировать население.

Дин Майерс был застрелен 9 октября 2002 года. Это убийство стало седьмым в серии из 10 убийств, совершенных в Вирджинии, Джорджии, Алабаме, Луизиане, Аризоне и Вашингтоне осенью 2002 года.

Пыталась расплатиться купюрой в миллион долларов...

Попытка одного из супермаркетов сети Wal-Mart попыталась расплатиться купюрой в миллион долларов. 35-летняя Эдиз Реджина Паик в супермаркете города Ковингтон, расположенного в 50 километрах от Атланты, набрала покупок на сумму в 1675 долларов. На кассе она попыталась расплатиться за них купюрой номиналом в миллион долларов, на которой была изображена статуя Свободы. Напомним, что Министерство финансов США никогда не выпускало в обращение такие купюры, однако подобные банкноты продаются в сувенирных магазинах.

Кассир отказался принять у покупательницы необычную банкноту, и Паик попыталась расплатиться кредитными карточками, на которых накопилось всего 2,32 доллара. После того как эта попытка не удалась, она вновь предложила кассиру разменять банкноту в миллион долларов. Служба безопасности супермаркета вызвала полицию, которая арестовала покупательницу. Ее предъявлены обвинения в подлоге.

Индонезия готовит тюрьмы для тех, кто целуется на людях

Индонезийский парламент представил на рассмотрение в правительство закон о борьбе с порнографией, согласно которому в стране запрещаются «сексуальные извращения», среди которых оказались поцелуи в общественных местах. Кроме того, закон запрещает гомосексуализм, оральный и анальный секс, доброе сожительство, публичное обнажение, эротические частные вечеринки и стриптиз.

За все эти нарушения предусмотрены различные сроки тюремного заключения: от трех до 10 лет. Так, например, пара, поймавшая себя поцелуем в общественном месте, может поплатиться за это пятью годами тюрьмы или штрафом в 250 миллионов рупий, что составляет примерно 29 тысяч долларов.

«Я думаю, должны существовать какие-то ограничения, потому что такие действия нарушают традиции благочестивости», — заявил представитель парламентского комитета, который представил законопроект, объясняя необходимость принятия подобного закона.

Ярослау Чапля

Сатиристичный каше́л

(Прага. Печатак у №42.)

Криминал як вынік палітыкі дзяржавы

Не дзіва, што насіліе ўлады выклікала процістаянне з боку сялян. То там, то тут гэце процістаянне набывала кримінальную форму.

«З палітычнай стрэльбы забіты праз акно ў пасёлку Чырвоны Сад (Бярэзінскі раён) бядняк-актывіст тав. Раманенак Тав. Раманенак актыўна выступаў на сялянскіх сходках аб адчыненні хлеба-дзішка».

«У вёсцы Зрудзічы Парышка-га раёна ад падпалу знішчана гумно члена сельсавета Дзідзя, які выступаў супраць кулакаў».

«У вёсцы Шабеш Любанска-га раёна група кулакаў пад кіраваннем былога памешчыка Забелы сарвала культурны вечар і збіла яго ўдзельнікаў».

Гэта толькі некалькі з многіх фактаў кримінальнай хронікі таго часу. А вось лічы. У маі 1929 года супраць актывіста калектывізацыі (старшыні сельсавета) і каласаў, камуністаў і камсамольцаў, бядняцкага актывіста былі ажыццэваны 4 замкаў, 7 падпалаў, 5 чалавек збіты, 2 паранены, траім пагражалі.

Пры рабоце над гэтым нарысам я паўсёчасна ў архіўных дакументах, у гістарычных мапаграфіях — сустракаў сцвярджэнне, што ў час калектывізацыі адбылася вострая класавая барацьба паміж кулакамі і бедняцкай масай, падтрыманай проціпалітычным актывістам. Гэтыя факты, падобныя да працягваных вышэй. Ды ў мяне, шчыра кажучы, узнікаюць моцныя сумненні наконт барацьбы, ды пачаў класавы, у беларускай вёсцы 1929—1930 гадоў. Неадказнае сялянства таго часу было ўжо дастаткова палыханым нахабнай усеагульнай нацыянальнай ідэяй, што хоць і гатовы былі ў вяр галавой ад несправядлівасці, якая творылася наокал, хоць у шэсць кола сабралі сваёй кулацкай і ўладу, і Сталіна, і класных актывістаў, і тым не менш страх перамагав, і яны гуршчыліся ў каласы. Калі ў іх сідзе адбяралі пачаў нажывацца дабро, яны і талі свой пратэст выказвалі хіба што слязямі. Калі іх пакавалі ў вагоны для вывазкі ў ссылку, нават і талі яны ўсё ўсё ўсё «комуністычныя выступленні» Атамафера папалыханых, якія панавала не толькі ў вёсцы, ілюс рахманасць беларусаў, якія прывялі падпарадкаваным уладам, іхм сталі пачаць калектывізацыю без якіх, здавалася б, проста не абшліся. Да таго ж не было ў беларускай вёсцы таго рассялення сялян на федзіяны і кулацкай, іхм сталі пачаць калектывізацыю і гістарычная навука. Так, былі бедняцкі, так, былі заможныя. Але бедняцкі, што заможныя нажылі сваё дабро дзякуючы рухавіку і праці дзяцей і можа, і зайздросцілі, але часцей за ўсё не асуджалі, бо асуджаць не было за што. А заможныя бачылі, што бедняцкі — ці нажываюцца хворыя з кучай дзяцей і дзяцей, ці нядаўкі, у якіх і жыта град паёў, і на скаціну мор нападалі, ці гультаі, якія ад зымы да зымы сядзяць з вуздаю на раіх. Аным «кулакі» дапамагалі, праяўлялі хрысціянскую спаваду, і другіх іхм сталі абрабавываць іх зямлю, аддаючы «гаспадару» частку вырашанага на ёй ураджаю. Парабавы таксама ніхто не крывілі, плацілі ім нябога. Да таго ж пераважна былі бедняцкі і нажываюцца да заможных аднаўсёку толькі ўлетку на касцю, жыво, ішчыя пазуныя работы. Выраз «кулак-мірадел» для Беларусі таксама нехарактэрны, бо такіх багатаў сялян, якіх трымалі ў сваім кулаку — прабоцце за лямбур — усю вёску, бадай, не было ўвогуле. Так што з падзельна сялян на класы гісторыкі вільш, паспяхлісць, імкнучыся падзяліць пад вылучаны Сталінам тэзіс аб абастэрэні класавай барацьбы.

Як талі рассяніць забойствы і класных актывістаў, і падпалаў іхм сталі пачаць абрабавываць іх зямлю, аддаючы «гаспадару» частку вырашанага на ёй ураджаю. Парабавы таксама ніхто не крывілі, плацілі ім нябога. Да таго ж пераважна былі бедняцкі і нажываюцца да заможных аднаўсёку толькі ўлетку на касцю, жыво, ішчыя пазуныя работы. Выраз «кулак-мірадел» для Беларусі таксама нехарактэрны, бо такіх багатаў сялян, якіх трымалі ў сваім кулаку — прабоцце за лямбур — усю вёску, бадай, не было ўвогуле. Так што з падзельна сялян на класы гісторыкі вільш, паспяхлісць, імкнучыся падзяліць пад вылучаны Сталінам тэзіс аб абастэрэні класавай барацьбы.

Як талі рассяніць забойствы і класных актывістаў, і падпалаў іхм сталі пачаць абрабавываць іх зямлю, аддаючы «гаспадару» частку вырашанага на ёй ураджаю. Парабавы таксама ніхто не крывілі, плацілі ім нябога. Да таго ж пераважна былі бедняцкі і нажываюцца да заможных аднаўсёку толькі ўлетку на касцю, жыво, ішчыя пазуныя работы. Выраз «кулак-мірадел» для Беларусі таксама нехарактэрны, бо такіх багатаў сялян, якіх трымалі ў сваім кулаку — прабоцце за лямбур — усю вёску, бадай, не было ўвогуле. Так што з падзельна сялян на класы гісторыкі вільш, паспяхлісць, імкнучыся падзяліць пад вылучаны Сталінам тэзіс аб абастэрэні класавай барацьбы.

Як талі рассяніць забойствы і класных актывістаў, і падпалаў іхм сталі пачаць абрабавываць іх зямлю, аддаючы «гаспадару» частку вырашанага на ёй ураджаю. Парабавы таксама ніхто не крывілі, плацілі ім нябога. Да таго ж пераважна былі бедняцкі і нажываюцца да заможных аднаўсёку толькі ўлетку на касцю, жыво, ішчыя пазуныя работы. Выраз «кулак-мірадел» для Беларусі таксама нехарактэрны, бо такіх багатаў сялян, якіх трымалі ў сваім кулаку — прабоцце за лямбур — усю вёску, бадай, не было ўвогуле. Так што з падзельна сялян на класы гісторыкі вільш, паспяхлісць, імкнучыся падзяліць пад вылучаны Сталінам тэзіс аб абастэрэні класавай барацьбы.

Як талі рассяніць забойствы і класных актывістаў, і падпалаў іхм сталі пачаць абрабавываць іх зямлю, аддаючы «гаспадару» частку вырашанага на ёй ураджаю. Парабавы таксама ніхто не крывілі, плацілі ім нябога. Да таго ж пераважна былі бедняцкі і нажываюцца да заможных аднаўсёку толькі ўлетку на касцю, жыво, ішчыя пазуныя работы. Выраз «кулак-мірадел» для Беларусі таксама нехарактэрны, бо такіх багатаў сялян, якіх трымалі ў сваім кулаку — прабоцце за лямбур — усю вёску, бадай, не было ўвогуле. Так што з падзельна сялян на класы гісторыкі вільш, паспяхлісць, імкнучыся падзяліць пад вылучаны Сталінам тэзіс аб абастэрэні класавай барацьбы.

Як талі рассяніць забойствы і класных актывістаў, і падпалаў іхм сталі пачаць абрабавываць іх зямлю, аддаючы «гаспадару» частку вырашанага на ёй ураджаю. Парабавы таксама ніхто не крывілі, плацілі ім нябога. Да таго ж пераважна былі бедняцкі і нажываюцца да заможных аднаўсёку толькі ўлетку на касцю, жыво, ішчыя пазуныя работы. Выраз «кулак-мірадел» для Беларусі таксама нехарактэрны, бо такіх багатаў сялян, якіх трымалі ў сваім кулаку — прабоцце за лямбур — усю вёску, бадай, не было ўвогуле. Так што з падзельна сялян на класы гісторыкі вільш, паспяхлісць, імкнучыся падзяліць пад вылучаны Сталінам тэзіс аб абастэрэні класавай барацьбы.

Як талі рассяніць забойствы і класных актывістаў, і падпалаў іхм сталі пачаць абрабавываць іх зямлю, аддаючы «гаспадару» частку вырашанага на ёй ураджаю. Парабавы таксама ніхто не крывілі, плацілі ім нябога. Да таго ж пераважна былі бедняцкі і нажываюцца да заможных аднаўсёку толькі ўлетку на касцю, жыво, ішчыя пазуныя работы. Выраз «кулак-мірадел» для Беларусі таксама нехарактэрны, бо такіх багатаў сялян, якіх трымалі ў сваім кулаку — прабоцце за лямбур — усю вёску, бадай, не было ўвогуле. Так што з падзельна сялян на класы гісторыкі вільш, паспяхлісць, імкнучыся падзяліць пад вылучаны Сталінам тэзіс аб абастэрэні класавай барацьбы.

Як талі рассяніць забойствы і класных актывістаў, і падпалаў іхм сталі пачаць абрабавываць іх зямлю, аддаючы «гаспадару» частку вырашанага на ёй ураджаю. Парабавы таксама ніхто не крывілі, плацілі ім нябога. Да таго ж пераважна былі бедняцкі і нажываюцца да заможных аднаўсёку толькі ўлетку на касцю, жыво, ішчыя пазуныя работы. Выраз «кулак-мірадел» для Беларусі таксама нехарактэрны, бо такіх багатаў сялян, якіх трымалі ў сваім кулаку — прабоцце за лямбур — усю вёску, бадай, не было ўвогуле. Так што з падзельна сялян на класы гісторыкі вільш, паспяхлісць, імкнучыся падзяліць пад вылучаны Сталінам тэзіс аб абастэрэні класавай барацьбы.

Як талі рассяніць забойствы і класных актывістаў, і падпалаў іхм сталі пачаць абрабавываць іх зямлю, аддаючы «гаспадару» частку вырашанага на ёй ураджаю. Парабавы таксама ніхто не крывілі, плацілі ім нябога. Да таго ж пераважна былі бедняцкі і нажываюцца да заможных аднаўсёку толькі ўлетку на касцю, жыво, ішчыя пазуныя работы. Выраз «кулак-мірадел» для Беларусі таксама нехарактэрны, бо такіх багатаў сялян, якіх трымалі ў сваім кулаку — прабоцце за лямбур — усю вёску, бадай, не было ўвогуле. Так што з падзельна сялян на класы гісторыкі вільш, паспяхлісць, імкнучыся падзяліць пад вылучаны Сталінам тэзіс аб абастэрэні класавай барацьбы.

Як талі рассяніць забойствы і класных актывістаў, і падпалаў іхм сталі пачаць абрабавываць іх зямлю, аддаючы «гаспадару» частку вырашанага на ёй ураджаю. Парабавы таксама ніхто не крывілі, плацілі ім нябога. Да таго ж пераважна былі бедняцкі і нажываюцца да заможных аднаўсёку толькі ўлетку на касцю, жыво, ішчыя пазуныя работы. Выраз «кулак-мірадел» для Беларусі таксама нехарактэрны, бо такіх багатаў сялян, якіх трымалі ў сваім кулаку — прабоцце за лямбур — усю вёску, бадай, не было ўвогуле. Так што з падзельна сялян на класы гісторыкі вільш, паспяхлісць, імкнучыся падзяліць пад вылучаны Сталінам тэзіс аб абастэрэні класавай барацьбы.

Як талі рассяніць забойствы і класных актывістаў, і падпалаў іхм сталі пачаць абрабавываць іх зямлю, аддаючы «гаспадару» частку вырашанага на ёй ураджаю. Парабавы таксама ніхто не крывілі, плацілі ім нябога. Да таго ж пераважна былі бедняцкі і нажываюцца да заможных аднаўсёку толькі ўлетку на касцю, жыво, ішчыя пазуныя работы. Выраз «кулак-мірадел» для Беларусі таксама нехарактэрны, бо такіх багатаў сялян, якіх трымалі ў сваім кулаку — прабоцце за лямбур — усю вёску, бадай, не было ўвогуле. Так што з падзельна сялян на класы гісторыкі вільш, паспяхлісць, імкнучыся падзяліць пад вылучаны Сталінам тэзіс аб абастэрэні класавай барацьбы.

Як талі рассяніць забойствы і класных актывістаў, і падпалаў іхм сталі пачаць абрабавываць іх зямлю, аддаючы «гаспадару» частку вырашанага на ёй ураджаю. Парабавы таксама ніхто не крывілі, плацілі ім нябога. Да таго ж пераважна былі бедняцкі і нажываюцца да заможных аднаўсёку толькі ўлетку на касцю, жыво, ішчыя пазуныя работы. Выраз «кулак-мірадел» для Беларусі таксама нехарактэрны, бо такіх багатаў сялян, якіх трымалі ў сваім кулаку — прабоцце за лямбур — усю вёску, бадай, не было ўвогуле. Так што з падзельна сялян на класы гісторыкі вільш, паспяхлісць, імкнучыся падзяліць пад вылучаны Сталінам тэзіс аб абастэрэні класавай барацьбы.

Як талі рассяніць забойствы і класных актывістаў, і падпалаў іхм сталі пачаць абрабавываць іх зямлю, аддаючы «гаспадару» частку вырашанага на ёй ураджаю. Парабавы таксама ніхто не крывілі, плацілі ім нябога. Да таго ж пераважна былі бедняцкі і нажываюцца да заможных аднаўсёку толькі ўлетку на касцю, жыво, ішчыя пазуныя работы. Выраз «кулак-мірадел» для Беларусі таксама нехарактэрны, бо такіх багатаў сялян, якіх трымалі ў сваім кулаку — прабоцце за лямбур — усю вёску, бадай, не было ўвогуле. Так што з падзельна сялян на класы гісторыкі вільш, паспяхлісць, імкнучыся падзяліць пад вылучаны Сталінам тэзіс аб абастэрэні класавай барацьбы.

Як талі рассяніць забойствы і класных актывістаў, і падпалаў іхм сталі пачаць абрабавываць іх зямлю, аддаючы «гаспадару» частку вырашанага на ёй ураджаю. Парабавы таксама ніхто не крывілі, плацілі ім нябога. Да таго ж пераважна былі бедняцкі і нажываюцца да заможных аднаўсёку толькі ўлетку на касцю, жыво, ішчыя пазуныя работы. Выраз «кулак-мірадел» для Беларусі таксама нехарактэрны, бо такіх багатаў сялян, якіх трымалі ў сваім кулаку — прабоцце за лямбур — усю вёску, бадай, не было ўвогуле. Так што з падзельна сялян на класы гісторыкі вільш, паспяхлісць, імкнучыся падзяліць пад вылучаны Сталінам тэзіс аб абастэрэні класавай барацьбы.

Як талі рассяніць забойствы і класных актывістаў, і падпалаў іхм сталі пачаць абрабавываць іх зямлю, аддаючы «гаспадару» частку вырашанага на ёй ураджаю. Парабавы таксама ніхто не крывілі, плацілі ім нябога. Да таго ж пераважна былі бедняцкі і нажываюцца да заможных аднаўсёку толькі ўлетку на касцю, жыво, ішчыя пазуныя работы. Выраз «кулак-мірадел» для Беларусі таксама нехарактэрны, бо такіх багатаў сялян, якіх трымалі ў сваім кулаку — прабоцце за лямбур — усю вёску, бадай, не было ўвогуле. Так што з падзельна сялян на класы гісторыкі вільш, паспяхлісць, імкнучыся падзяліць пад вылучаны Сталінам тэзіс аб абастэрэні класавай барацьбы.

Над братам і сястрой Уладзімірам і Валодзімірам Арышкамі з Лепельшчыны яны знеслі ўсе пакуты, якія суправаджаў жыццё спецыяльнай. Не думалі яны, што на архангельскі зямлі яны застапацца на ўсё жыццё. Котласкі раён, верасень 1990 г.

Фота аўтара.

сваім артыкулам «Галавакружжне ад паспехаў». У ім упершыню асуджацца практыка прымусявай калектывізацыі, да сцяжы ўказанне вёсці гэтую работу ў адпаведнасці з мясцовымі умовамі, канкрэтна сказана: «Не абавязваюцца: прысядзіліныя землі (дворныя гаралы, салкі), жылля будынкі, пазная частка малочнай жывёлы, дробная жывёла, хатнія птушкі і г. д.».

Артыкул Сталіна прывёў у стан шоку мясцовых партыйных і саветскіх функцыянераў. Яны адчулі сябе хлопчыкамі, якім спачатку дазвалялася абсалютная толькі як чарговы партыйны бій — і балкі, і тыя, кат яны пакрыўдзілі. У некаторых раёнах нават адзначаліся факты ўтойвання камуністамі ад людзей газет з артыкуламі.

Шэраж сказаў, што абдымаўся ў першы дні пасля 2 сакавіка ў коле кіравнікоў Беларускай партыі па ўсім — разгубленасць. Яны не ведалі, як расцягнуць артыкул Сталіна ў іх партыйныя матэрыялы, накіраваныя на падтрыманне іміджу партыі як мудрай і справядливай, ці ўсё ж каманду націгнуць лейтэйжыраў, раскулачэння іхм сталі пачаць аднаўсёку толькі ўлетку на касцю, жыво, ішчыя пазуныя работы. Выраз «кулак-мірадел» для Беларусі таксама нехарактэрны, бо такіх багатаў сялян, якіх трымалі ў сваім кулаку — прабоцце за лямбур — усю вёску, бадай, не было ўвогуле. Так што з падзельна сялян на класы гісторыкі вільш, паспяхлісць, імкнучыся падзяліць пад вылучаны Сталінам тэзіс аб абастэрэні класавай барацьбы.

Пачатак толькі некалькі радкоў з яго, дастатковых для таго, каб аразумець увесь яго тон і чырвоны нгітэст. Старшыня ЦВК БССР адзначыў: «Неаходнасць рашучага і хуткага знішчэння кулацтва як класа ў выніку суцэльнай калектывізацыі і на падставе згуртавання батрацка-бядняцкіх і сярэднякласных насельніцтваў. Усялякая нерушчасць у гэтым пытанні толькі пашкодзілі і будзе затрымліваць узаманенне створаных і пабудову новых кулацтваў».

У артыкуле ў сваёй слова не ўпамінаўся «Галавакружжне ад паспехаў», няма і наміку на адваротнае выказанне там думак. Гэта ў умовах таго часу зацэпша пра неумогагодным.

Але 15 сакавіка правалілі калектывізацыю, якая пачалася артыкула Чарыкова акрылі думам і зноў кінутыя ішчыны кароў з хліваў сялян у каласныя стэлы, зразумелі: іх вольшчына скончылася. Гэты дзень гэцтэ апублікавалі артыкул першага сакратара ЦК КП(б) Беларусі К. Гега «Выправым памылкі, узмацнім і разгорнем будаўніцтва каласцаў». Дзяржвыт Гега быў дакладны:

«Там, дзе былі перабоі, дзе поўнае багатуленне малочнай жывёлы не адпавядала інтарсам каласцінаў і гаспадарка не падрыхтавана, там, дзе самі класнікі гэтага патрабавалі, трэба ў гэты дзень гэцтэ апублікавалі артыкул першага сакратара ЦК КП(б) Беларусі К. Гега «Выправым памылкі, узмацнім і разгорнем будаўніцтва каласцаў». Дзяржвыт Гега быў дакладны:

«Там, дзе былі перабоі, дзе поўнае багатуленне малочнай жывёлы не адпавядала інтарсам каласцінаў і гаспадарка не падрыхтавана, там, дзе самі класнікі гэтага патрабавалі, трэба ў гэты дзень гэцтэ апублікавалі артыкул першага сакратара ЦК КП(б) Беларусі К. Гега «Выправым памылкі, узмацнім і разгорнем будаўніцтва каласцаў». Дзяржвыт Гега быў дакладны:

Яраслаў ЧАПЛЯ

МУЗЫБОЗ

Сергей МИХАЛОК:

«Раинька» — это не только красивое женское имя, но и известный сорт яблок...

Через пару недель должен увидеть свет новый альбом группы «Ляпис Трубецкой». На днях в ротации на минских радиостанциях и телеканалах появилась первая ласточка из него — песня «Раинька».

«У нашей группы есть несколько часто звучащих в текстах тем. Например, орнитологическая — «Чайки», «Ласточки», «Голуби», «Воробьи», «Скворцы», «Розы», «Яблони», «Котлеты», «Раинька» — это не только красивое женское имя, но и известный сорт яблок. На самом деле песня про расставание. Оригинальная версия сама по себе та-

жевальная, но поступило предложение довести «движуху» до максимума — мне лично понравилась. Такая софтверная».

«Танцевальность» — песни стала и главной идеей клипа на нее, снятого известным белорусским режиссером Игорем Пашкевичем, который ранее экранизировал такие хиты «Ляписов», как «Яблоня», «Голуби» и «Юность».

«Игорь постоянно работает в кино, и потому обычно его клипы полны драматургией. Но на этот раз главным элементом стала не драматургия, а движение», — говорит Михалок.

Примечательно, что среди снующих в клипе людей нет ни одного профессионала или зарекомендованного человека. Более того, все снималось в повседневной одежде. Предполагаемых героев звали с улицы и, дав лишь снять куртку-пальто, ставили перед камерой. «И никакого шика-блеска!» — смеется Михалок.

Сейчас «Ляпис Трубецкой» завершает работу над альбомом на одной из минских студий. Ожидается, что диск поступит в продажу в апреле.

Евгения КРУПЕНЬКИНА.

2. Мулёны Паўночнага краю

(Працяг. Пачатак на 3-й стар.)

На Поўнач, у «валютны цэх»

Нагледзячы на ўсе пошукі, у архівах мне так і не ўдалося знайсці графіка адрасу з Беларускай эшалонаў з «раскулачанымі»: ці ён згарэў у першыя дні вайны, калі былі знішчаны многія фонды, бадай, ва ўсіх беларускіх архівах, ці ён дагэтуль ляжыць у папках з графам «Зусім сакрэтна». Ні ў адной беларускай газеце ў сакавіку 1930 года ні радком не было сказана пра эшалон з сям'янамі. А аўтары шматлікіх намятнікаў, прыведзеных калектывацы ў Беларусі, што выходзілі да дзесянах гадоў мінутага староства, пра гэтую габаную старонку нават гісторыі таксама не згадваюць. Быццам не было зусім... Быццам дэпартацыя ўзброенай чыны паліцыі ўдзельнічала ў гэтым, а ўсё астатняе было ўжо ў мінулым, чым існаваў у іх пачатак, бо тут яны хопі крыху разабраўся святлом ад буржуйкі, быццам не калечыліся гэтыя сучаснікі, быццам не іх маглы, заросшыя травой і ад часу зружыліся, іх аднаго, раскіданы пад шапатамі паўночных лясоў, быццам пастыя тэрыторыі ў нас не паменела рупніцы, гаспадарніцтва, маральнасці...

Але гэта было! Можна меркаваць, што першыя эшалон з сям'янамі адшлі ад беларускіх станцыяў з сакавіка. Колькі іх было ўсяго — цяжка сказаць, але дакладна ведаю, што не менш як два. Бо ў гэты час, калі ў нас не было дзяржавы, адзін паравоз паўночнай чыны ўдзельнічаў у дэпартацыі староства з Фаніпалі (зараз Дзяржынск), а таты Койданаўскі раён, другі — з Барысава. І сакавіка чынік з «раскулачанымі» адшлі ў адну станцыю Дзельце.

Вагон, па словах сведкаў, быў набіты бітком. Людзі сядзелі на нарах і ў праходзе між імі. Пра што яны гаварылі, яны працавалі, у якіх з'янаху адабралі ўсё, што яны толькі мелі, што нажываліся гадамі, і потым, якія з-за работ часта не мелі часу пасці, не маглі як след выстаць. Пра што яны гаварылі, яны працавалі, у якіх з'янаху адабралі ўсё, што яны толькі мелі, што нажываліся гадамі, і потым, якія з-за работ часта не мелі часу пасці, не маглі як след выстаць.

У гэты час, калі ў нас не было дзяржавы, адзін паравоз паўночнай чыны ўдзельнічаў у дэпартацыі староства з Фаніпалі (зараз Дзяржынск), а таты Койданаўскі раён, другі — з Барысава. І сакавіка чынік з «раскулачанымі» адшлі ў адну станцыю Дзельце.

Вагон, па словах сведкаў, быў набіты бітком. Людзі сядзелі на нарах і ў праходзе між імі. Пра што яны гаварылі, яны працавалі, у якіх з'янаху адабралі ўсё, што яны толькі мелі, што нажываліся гадамі, і потым, якія з-за работ часта не мелі часу пасці, не маглі як след выстаць.

У гэты час, калі ў нас не было дзяржавы, адзін паравоз паўночнай чыны ўдзельнічаў у дэпартацыі староства з Фаніпалі (зараз Дзяржынск), а таты Койданаўскі раён, другі — з Барысава. І сакавіка чынік з «раскулачанымі» адшлі ў адну станцыю Дзельце.

Вагон, па словах сведкаў, быў набіты бітком. Людзі сядзелі на нарах і ў праходзе між імі. Пра што яны гаварылі, яны працавалі, у якіх з'янаху адабралі ўсё, што яны толькі мелі, што нажываліся гадамі, і потым, якія з-за работ часта не мелі часу пасці, не маглі як след выстаць.

Вагон, па словах сведкаў, быў набіты бітком. Людзі сядзелі на нарах і ў праходзе між імі. Пра што яны гаварылі, яны працавалі, у якіх з'янаху адабралі ўсё, што яны толькі мелі, што нажываліся гадамі, і потым, якія з-за работ часта не мелі часу пасці, не маглі як след выстаць.

Вагон, па словах сведкаў, быў набіты бітком. Людзі сядзелі на нарах і ў праходзе між імі. Пра што яны гаварылі, яны працавалі, у якіх з'янаху адабралі ўсё, што яны толькі мелі, што нажываліся гадамі, і потым, якія з-за работ часта не мелі часу пасці, не маглі як след выстаць.

Вагон, па словах сведкаў, быў набіты бітком. Людзі сядзелі на нарах і ў праходзе між імі. Пра што яны гаварылі, яны працавалі, у якіх з'янаху адабралі ўсё, што яны толькі мелі, што нажываліся гадамі, і потым, якія з-за работ часта не мелі часу пасці, не маглі як след выстаць.

Вагон, па словах сведкаў, быў набіты бітком. Людзі сядзелі на нарах і ў праходзе між імі. Пра што яны гаварылі, яны працавалі, у якіх з'янаху адабралі ўсё, што яны толькі мелі, што нажываліся гадамі, і потым, якія з-за работ часта не мелі часу пасці, не маглі як след выстаць.

Вагон, па словах сведкаў, быў набіты бітком. Людзі сядзелі на нарах і ў праходзе між імі. Пра што яны гаварылі, яны працавалі, у якіх з'янаху адабралі ўсё, што яны толькі мелі, што нажываліся гадамі, і потым, якія з-за работ часта не мелі часу пасці, не маглі як след выстаць.

«раскулачаным» і ўладкаваннем іх быту.

У канцы студзеня 1930 года бюро Паўночнага краіма (УКП) (6) на нечарговым пасяджэнні прыняў план рассялення «кулакоў» у краі (у яго тады ўваходзілі цяперашняя Аграцкая і частка Кіраўскай і Валодзьскай абласцей). Згодна з гэтым планам тут павінна было рассяліцца 700 000 сем'яў, г. зн., прыкладна 350 000 чалавек (займаючы наўрад, прывядуць, якая адлюстроўвае тэмпы перасялення сям'яў у Паўночны край: ужо на 15 сакавіка 1930 года сюды было перасялена 45 000 чалавек з усёй раённай краіны). Беларускім «кулакам» для «перавыхавання» былі вызначаны Котласкі раён.

Завалася некраўтай чалавекам, і таму такой спакойнай і вільчай, 35-гадусны мароз заганаў пасажыраў змрочнага эшалона ў сярэдзіну вагонаў, але шкіднасць іх перамагла б і мароз куды больш моцны.

Самыя смелыя хлопцы і мужчыны скокалі з вагонаў і па пояс схакавалі ў снезе. Што і таўціны гэтай белай пырыны напалохава людзей, ці то страх перад невідзімаю, але каманда энкэвалістаў «Вытрусіце, прыскалі!» сёбанаў іх пугай, і яны адхінуліся назад, у цыпшліцы, якія столькі дзён давалі ім не самы горшы прытулак і якія хоць неяк злучалі іх з роднай старонкай.

Злавесная Макарыха

За месца-паўтара, які быў аддзелены на паўхоту для прыёму першых спецыялістаў, паспелі толькі паставіць баракі. На самай справе гэта былі вількі дзверы — метр на 60 — будыні. Іх «узводзілі» так: прама на снезе пад вулком да зямлі ставілі тоўстыя жэрды, гэтак жа рабілі наспраўна, жорсткім звар'яцелым. Потым на гэтыя жэрды накладвалі яловыя і хваёвыя галіны, а іх у сваю чаргу засыпалі пыскам. Часта прыскалі не атрымлівалася, бо наўкола было па пояс снегу, таму шалаш-барак накрывалі сумою снегу з пыскам, усе на такую дробязь не звярталі ўвагі.

У канцах будыноў, зашытых дошкамі, рабілі дзверы. Унутры паабаталі «сцен» у два ярусы ладаўлі нары з сырых і тэмных мёрзлых дошак. Недалёка ад кожнага ўваходу ў будыні пачынулі буржуйкі, на праходзе — стол (іх некалькі ставілі) і лавы. Усе — жылі дзёны высланыя будыні гатовы, і які-небудзь начальнік з НКВ, прыпарываючы ботамі па марозным снегу, паказваў узброеным нар, прысыпаным пыскам, — след ад новай «страхі» і задаволенна адназваў, што хоць будыні разлічаны на 200 чалавек, тут лёгка можна размясціць на чаргую будыні іх нават у гэтым ворагам народа не станацца.

Колькі такіх будыноў было прыгатавана побач з чыгуначай у двух кіламетрах ад Котласа, на пустах месцы са зной назвай «Макарыха». У першыя дні, нагледзячы на мізэр жыццё, які выдаваў спецыялістам, яны не гадзіліся. У кожнага была мукі і крупы, большыш ўдалося абдурчыць большышнарэў і калгасных актывістаў з кумішкамі і паліцаўцы з каўбасамі. Частой былі звар'яцелыя, якіх каталі ў зашыты, але некалькі ўмудзіліся — раскладвалі ў адных гаршчок, маглі папалудаваць на гаршчок.

Пра тры працаздольныя мужчын, паўналетніх дзяўчат, маладых жанчын, калі ў іх не было грудных дзяцей, а старэйшыя маглі дагледзець старыя, сабралі ў калону і пачалі на ледзінах, куды маглі, у пошухах паратунку, а яго не было. Усялякая медыцынская дапамога адсутнічала, а ніякіх лекаў з сабою ніхто, зразумела, не меў. Ды і ад чаго было лячыцца? Калі ў сям'і Атрыцка захварэла сям'ядавая дачка Юзфа, маці паслала старэйшую, Валюшкіну, у Котлас па якое-небудзь лякарства. У горадзе тая не паспела знайсці аптэку, як міліцыянеры па кажузе пазвалі ў ёй спецыялістаў і загадалі вяртацца назад. Ажарэла сялянская дзяўчына са слязмі і з пустымі рукамі вярнулася ў будан. А маленькая Юзфа дагаража за некалькі дзён...

«Завалася некраўтай чалавекам, і таму такой спакойнай і вільчай, 35-гадусны мароз заганаў пасажыраў змрочнага эшалона ў сярэдзіну вагонаў, але шкіднасць іх перамагла б і мароз куды больш моцны.

Самыя смелыя хлопцы і мужчыны скокалі з вагонаў і па пояс схакавалі ў снезе. Што і таўціны гэтай белай пырыны напалохава людзей, ці то страх перад невідзімаю, але каманда энкэвалістаў «Вытрусіце, прыскалі!» сёбанаў іх пугай, і яны адхінуліся назад, у цыпшліцы, якія столькі дзён давалі ім не самы горшы прытулак і якія хоць неяк злучалі іх з роднай старонкай.

Узброены эшалон з'явіўся гвалт — першымі загалазілі старыя кабеты, за імі маладыя, якія, яшчэ нічога не ведаючы пра сваё будучае жыццё тут, маірыскай сэрцам адчуваюць усю трагічнасць свайго становішча. Мужчыны перамажылі іх, але без згоды, з нейкай нукіўзвяснасцю ў голасе, быццам не ведаючы, што мае раць, — яны, пачынаючы вышкідава на снег свае манаткі, ці бабы, якія не хочуць вышкідаць з цыпшліцы.

Неўзабаве між іх і куніч — трэскі нажытага за многія гады добра — ляжалі на снезе, і пачалася іх перахаванне ў будан. Жанчыны, убачышы сваё новае прысташчэнне, ўсё пачалі плакаць, абутак, шкарпэткі, ачыны, адзежку кожнага, не маглі даць лапкамі з нараў пыскі і снег, склалі на зледзянелыя дошкі адзежку і не ведалі, куды падзецца іх ад холоду.

Так-сяк уладкаваўшыся і агледзеўшыся, асцярожна, нарэшце, незадыржана свайго дзіця, іх галоўным ворагам быў люты холад. Дзве маленькія печы не маглі абгарэць такую вялікую колькасць народа, не маглі высушыць абутак, шкарпэткі, ачыны, адзежку кожнага, не маглі даць лапкамі з нараў пыскі і снег, склалі на зледзянелыя дошкі адзежку і не ведалі, куды падзецца іх ад холоду.

Так-сяк уладкаваўшыся і агледзеўшыся, асцярожна, нарэшце, незадыржана свайго дзіця, іх галоўным ворагам быў люты холад. Дзве маленькія печы не маглі абгарэць такую вялікую колькасць народа, не маглі высушыць абутак, шкарпэткі, ачыны, адзежку кожнага, не маглі даць лапкамі з нараў пыскі і снег, склалі на зледзянелыя дошкі адзежку і не ведалі, куды падзецца іх ад холоду.

Так-сяк уладкаваўшыся і агледзеўшыся, асцярожна, нарэшце, незадыржана свайго дзіця, іх галоўным ворагам быў люты холад. Дзве маленькія печы не маглі абгарэць такую вялікую колькасць народа, не маглі высушыць абутак, шкарпэткі, ачыны, адзежку кожнага, не маглі даць лапкамі з нараў пыскі і снег, склалі на зледзянелыя дошкі адзежку і не ведалі, куды падзецца іх ад холоду.

Так-сяк уладкаваўшыся і агледзеўшыся, асцярожна, нарэшце, незадыржана свайго дзіця, іх галоўным ворагам быў люты холад. Дзве маленькія печы не маглі абгарэць такую вялікую колькасць народа, не маглі высушыць абутак, шкарпэткі, ачыны, адзежку кожнага, не маглі даць лапкамі з нараў пыскі і снег, склалі на зледзянелыя дошкі адзежку і не ведалі, куды падзецца іх ад холоду.

Так-сяк уладкаваўшыся і агледзеўшыся, асцярожна, нарэшце, незадыржана свайго дзіця, іх галоўным ворагам быў люты холад. Дзве маленькія печы не маглі абгарэць такую вялікую колькасць народа, не маглі высушыць абутак, шкарпэткі, ачыны, адзежку кожнага, не маглі даць лапкамі з нараў пыскі і снег, склалі на зледзянелыя дошкі адзежку і не ведалі, куды падзецца іх ад холоду.

Так-сяк уладкаваўшыся і агледзеўшыся, асцярожна, нарэшце, незадыржана свайго дзіця, іх галоўным ворагам быў люты холад. Дзве маленькія печы не маглі абгарэць такую вялікую колькасць народа, не маглі высушыць абутак, шкарпэткі, ачыны, адзежку кожнага, не маглі даць лапкамі з нараў пыскі і снег, склалі на зледзянелыя дошкі адзежку і не ведалі, куды падзецца іх ад холоду.

Так-сяк уладкаваўшыся і агледзеўшыся, асцярожна, нарэшце, незадыржана свайго дзіця, іх галоўным ворагам быў люты холад. Дзве маленькія печы не маглі абгарэць такую вялікую колькасць народа, не маглі высушыць абутак, шкарпэткі, ачыны, адзежку кожнага, не маглі даць лапкамі з нараў пыскі і снег, склалі на зледзянелыя дошкі адзежку і не ведалі, куды падзецца іх ад холоду.

Так-сяк уладкаваўшыся і агледзеўшыся, асцярожна, нарэшце, незадыржана свайго дзіця, іх галоўным ворагам быў люты холад. Дзве маленькія печы не маглі абгарэць такую вялікую колькасць народа, не маглі высушыць абутак, шкарпэткі, ачыны, адзежку кожнага, не маглі даць лапкамі з нараў пыскі і снег, склалі на зледзянелыя дошкі адзежку і не ведалі, куды падзецца іх ад холоду.

Так-сяк уладкаваўшыся і агледзеўшыся, асцярожна, нарэшце, незадыржана свайго дзіця, іх галоўным ворагам быў люты холад. Дзве маленькія печы не маглі абгарэць такую вялікую колькасць народа, не маглі высушыць абутак, шкарпэткі, ачыны, адзежку кожнага, не маглі даць лапкамі з нараў пыскі і снег, склалі на зледзянелыя дошкі адзежку і не ведалі, куды падзецца іх ад холоду.

Так-сяк уладкаваўшыся і агледзеўшыся, асцярожна, нарэшце, незадыржана свайго дзіця, іх галоўным ворагам быў люты холад. Дзве маленькія печы не маглі абгарэць такую вялікую колькасць народа, не маглі высушыць абутак, шкарпэткі, ачыны, адзежку кожнага, не маглі даць лапкамі з нараў пыскі і снег, склалі на зледзянелыя дошкі адзежку і не ведалі, куды падзецца іх ад холоду.

Так-сяк уладкаваўшыся і агледзеўшыся, асцярожна, нарэшце, незадыржана свайго дзіця, іх галоўным ворагам быў люты холад. Дзве маленькія печы не маглі абгарэць такую вялікую колькасць народа, не маглі высушыць абутак, шкарпэткі, ачыны, адзежку кожнага, не маглі даць лапкамі з нараў пыскі і снег, склалі на зледзянелыя дошкі адзежку і не ведалі, куды падзецца іх ад холоду.

Так-сяк уладкаваўшыся і агледзеўшыся, асцярожна, нарэшце, незадыржана свайго дзіця, іх галоўным ворагам быў люты холад. Дзве маленькія печы не маглі абгарэць такую вялікую колькасць народа, не маглі высушыць абутак, шкарпэткі, ачыны, адзежку кожнага, не маглі даць лапкамі з нараў пыскі і снег, склалі на зледзянелыя дошкі адзежку і не ведалі, куды падзецца іх ад холоду.

Так-сяк уладкаваўшыся і агледзеўшыся, асцярожна, нарэшце, незадыржана свайго дзіця, іх галоўным ворагам быў люты холад. Дзве маленькія печы не маглі абгарэць такую вялікую колькасць народа, не маглі высушыць абутак, шкарпэткі, ачыны, адзежку кожнага, не маглі даць лапкамі з нараў пыскі і снег, склалі на зледзянелыя дошкі адзежку і не ведалі, куды падзецца іх ад холоду.

Так-сяк уладкаваўшыся і агледзеўшыся, асцярожна, нарэшце, незадыржана свайго дзіця, іх галоўным ворагам быў люты холад. Дзве маленькія печы не маглі абгарэць такую вялікую колькасць народа, не маглі высушыць абутак, шкарпэткі, ачыны, адзежку кожнага, не маглі даць лапкамі з нараў пыскі і снег, склалі на зледзянелыя дошкі адзежку і не ведалі, куды падзецца іх ад холоду.

Так-сяк уладкаваўшыся і агледзеўшыся, асцярожна, нарэшце, незадыржана свайго дзіця, іх галоўным ворагам быў люты холад. Дзве маленькія печы не маглі абгарэць такую вялікую колькасць народа, не маглі высушыць абутак, шкарпэткі, ачыны, адзежку кожнага, не маглі даць лапкамі з нараў пыскі і снег, склалі на зледзянелыя дошкі адзежку і не ведалі, куды падзецца іх ад холоду.

Так-сяк уладкаваўшыся і агледзеўшыся, асцярожна, нарэшце, незадыржана свайго дзіця, іх галоўным ворагам быў люты холад. Дзве маленькія печы не маглі абгарэць такую вялікую колькасць народа, не маглі высушыць абутак, шкарпэткі, ачыны, адзежку кожнага, не маглі даць лапкамі з нараў пыскі і снег, склалі на зледзянелыя дошкі адзежку і не ведалі, куды падзецца іх ад холоду.

Так-сяк уладкаваўшыся і агледзеўшыся, асцярожна, нарэшце, незадыржана свайго дзіця, іх галоўным ворагам быў люты холад. Дзве маленькія печы не маглі абгарэць такую вялікую колькасць народа, не маглі высушыць абутак, шкарпэткі, ачыны, адзежку кожнага, не маглі даць лапкамі з нараў пыскі і снег, склалі на зледзянелыя дошкі адзежку і не ведалі, куды падзецца іх ад холоду.

Штрыхі да эндшпілю

Працягваем класіфікацыйны конкурс-12. У якасці шостага задання паласам зазначэнне, у якім кандыдат у майстры спорту Дзмітрый Камчыцкі (Мігіль) зрабіў яшчэ адзін штырх да даўняга эндшпілю:

Белыя: лямка g1, протая d4 (2).

Чорныя: a5, c7, h4 (3).

Вытргі (два ачы).

Узельнікі нашых мінулых конкурсаў могуць пачаць з пятага задання. Таму паўтараем яго:

Белыя: c5, e7, d2 (3).

Чорныя: a7, h2 (2).

Перамога белых (два ачы).

Пяць пераможцаў конкурсу адназначна прызнаюць аўтара заданняў Д. Камчыцкі.

У класіфікацыйнае жа конкурсе-14 прапануем трэцяе заданне:

Белыя: c7, e5, e7, h6 (4).

Чорныя: b8, c8, f8, g7 (5).

Вытргі (або ачы).

Там, хто спрабавалі іх, будучы запаня і аўтарскія раішні першых двух заданняў. Да ўдзелу ў конкурсе запрашаюцца ўсе жадаючыя. У іх можна выканаць норму другога спартыўнага разраду па шахах. Яго пераможцы ўзнагароджваюцца рэдакцыйнай газетай, а таксама прызамі яе шчырых сяброў.

Тэрмін для адказаў — традыцыйна два тыдні. Камаем іх па адрасе: 220030, Мінск, вул. Энгельса, 34а, рэдакцыя газеты «Народная воля», «Шахматы».

Супаставім рашэнні

Праверце, калі ласка, раішніце пазіцыі, змешчаныя 15 студзеня.

Поздравляем победителей!

Подведены итоги 5-го массового шахматного конкурса «Народной воли». В решении конкурсных позиций участвовало более 100 читателей газеты. Лучших результатов в конкурсе добились В. Жилко (Лунинец), Н. Баган (Гродно), А. Грифонов, А. Пристипек (оба из Витебска), М. Боленьков (Рогачевский район), А. Долгачев (Костюковичи), минчане В. Шкрябков, Е. Ченцов. Все они признаны победителями 5-го шахматного конкурса «Народной воли». Согласно условиям, будут награждены подпиской на газету и шахматной литературой.

Жюри отмечает также высокие результаты, которые достигли в решении конкурсных позиций Н. Логвинович (Кобринский район), В. Панько (Каменец), А. Толстик (Глуток), В. Яковлев (Рогачев), С. Шевцов, Г. Соколов (оба из Солигоров), Е. Каминский (Вилейка), Л. Жуенков (Жодино), Д. Телеш, А. Александровский, И. Бутыко, М. Букован, Д. Гмыза, Ф. Омишук, Шайтутра, Ч. Жуковский (все из Минска) и другие участники конкурса.

В конце прошлого года отмечалось 95-летие со дня рождения известного белорусского шахматного тренера, заслуженного вавана Соколовского (1908—1969). Соколовский был участником четырех чемпионатов СССР, чемпионом и призером первенств РСФСР, Украины и БССР. Не менее чем спортивными достижениями Соколовский прославился на тренерском и литературном поприще. Ему было присвоено

звание заслуженного тренера СССР. Книги Соколовского по дебютам и другим стадиям шахматной партии завоевали большую популярность, много изданий вышло за рубежом. Соколовский разработал и внедрил в турнирную практику начало 1.b2-b4, которое получило название «Дебют Соколовского».

Алексей Павлович уделял внимание и шахматной композиции. Одну из задач мастера предлагал вниманию любителей шахматной композиции.

А. Соколовский
Белые: Kpb3, Fd5, La8, Jh8, Cd8, Se6, c6 (7).
Черные: Kf8, Fe8, Cg8, Kf6, Kd5, p3, g7 (7).
Мат в 2 хода.

Свои ответы присылайте по адресу: 220030, Мінск, вул. Энгельса, 34а, рэдакцыя газеты «Народная воля», «Шахматы».

Решающий поединок
В Минске прошел 48-й чемпионат Беларуси по шахматам среди женщин (высшая лига). За титул чемпионки страны вели борьбу 12 спортсменок, соревнования проводились по круговой

системе. Турнир собрал сильный состав участников, среди которых было 3 международных гроссмейстера и 6 мастеров. Со стартовой лидирующей позиции в турнирной таблице не покидал чемпионка Беларуси спортсменка Раиса Эйдельсон (Витебск) и 20-летняя минчанка, бронзовый призер прошлого года чемпионата Надежда Полилова. Соперницы шли рядом почти до самого финиша. Исход борьбы решила личная встреча лидеров, состоявшаяся в предпоследнем туре. В ней успеха добилась более опытная и титулованная Раиса Эйдельсон. В итоге, набрав 8,5 очка из 11 возможных, витебчанка вновь завоевала звание чемпионки Беларуси. Лишь ей удалось провести трудную дистанцию турнира без единого поражения. Серебряную медаль получила Надежда Полилова, отставшая от победительницы всего на полочка. Две спортсменки набрали по 7,5 очка. По дополнительным показателям бронзовую медаль присудили двукратной чемпионке Беларуси, международной мастери минчанке Наталье Половой, четвертое место — гроссмейстеру Генриетте Лагвилава (Минск). Пятое место с 7 очками заняла чемпионка Беларуси 2002 года междунароный мастер из Бреста Анна Шаревич (7 очков). В первую десятку вошли также мастера спорта Татьяна Мартынов (Брест) и кандидат в мастера Евгения Савушница (Могилев) — у обеих по 5,5 очка, мастер спорта Анастасия Волчек (Брест) — 5 очков, мастера Татьяна Бондарь и Татьяна Загорская (обе из Минска) — по 3,5 очка.

Итоги чемпионата будут учитываться при комплектовании сборной команды республики, которая в этом году выступит на Всемирной шахматной Олимпиаде.

</